

PREKO 3.150 MATURANATA  
ISKAZALO INTERESOVANJE ZA RAD NA PRIMORJU

# LJETO ZA ZARADU

Završeno je anketiranje maturanata i ostalih srednjoškolaca u okviru projekta »Ljeto za zaradu« koji već drugu godinu realizuju NVO »Tvrđava« i Zavod za zapošljavanje Crne Gore. Interesovanje za rad na Primorju iskazalo je 3.153 maturanta. Ovo nije konačana cifra jer se svakodnevno preko sajta [www.sezonskizaposli.me](http://www.sezonskizaposli.me), on-line prijavljuje veliki broj zainteresovanih, i imamo preko 60 poziva dnevno upućenih prema našem Call centru (068 740 740 i 068 743 743).

NVO Tvrđava je organizacija koja je nastala s ciljem da pomaže mladima u Crnoj Gori uključujući ih u što više projekata koji imaju za posledicu afirmaciju pozitivnih vrijednosti i isticanje uspješnih mladih ljudi.

Jedan od najvećih projekata koje smo organizovali do sada je realizacije projekta „Ljeto za zaradu“ koji smo organizovali u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvom turizma i zaštite životne sredine, Ministartvom prosvjete i nauke, Crnogorskim turističkim udruženjem i dr, a koji je imao za cilj sezonsko zapošljavanje maturanata na crnogorskem primorju. Efekati navedenog projekta su ogromni, anketirani su svi maturanti u Crnoj Gori a zainteresovanih za sezonski rad je bilo oko 53% ukupnog broja maturanata.

Ove godine je projekat proširen, tako da osim maturanata i ostalih srednjoškolaca, obuhvata i populaciju studenata, kojih u Crnoj Gori ima oko 20.000. Anketiranje studenata je u toku. Informativni pultovi su postavljeni na svim fakultetima i u svim studentskim domovima, gdje im naši anketari u direktnom kontaktu daju sve neophodne informacije i gdje mogu popuniti anketne lističe.

U posljednje dvije godine postignuti su značajni rezultati u angažovanju nezaposlenih lica sa evidencije crnogorskog Zavoda na sezonskim poslovima. Međutim, to nije bio slučaj sa zapošljavanjem mladih





– maturanata i studenata. U razgovorima na ovu temu poslodavci su iskazivali velike rezerve i nevjericu prema zapošljavanju mlađih jer su smatrali da nijesu zainteresovani za sezonsko zapošljavanje, da neće da rade i sl. Na inicijativu NVO "Tvrđava", Zavod za zapošljavanje Crne Gore je prošle godine podržao i pomogao projekat sezonskog zapošljavanja mlađih u Crnoj Gori pod nazvom „Ljeto za zaradu“ i sproveo istraživanje među mlađima, a ciljna grupa su bili maturanti i srednjoškolci stariji od 15 godina. Anketirano je 6.961 lice, što je činilo praktično čitavu populaciju maturanata u toj godini. Rezultati ankete su pokazali da je spremnost mlađih za sezonsko zapošljavanje mnogo veća nego što se obično pretpostavlja i nego što je očekivano. U ovom smislu rezultati su više nego ohrabrujući. Naime, od ukupno 6.961 anketiranih, njih 52,73% izrazilo je želju i spremnost da radi tokom sezone. Anketa je takođe pokazala da su mlađi zainteresovani da rade različite vrste poslova, da su spremni da rade duži vremenski period – praktično čitavu sezonu, i da imaju dobre kvalifikacije za najveći broj sezonskih poslova. Poslodavci su upoznati sa svim detaljima i informacijama i sa njima su dogovoren način i procedura angažovanja mlađih. Međutim, sprovedena analiza o zapošljavanju nakon sezone pokazala je da su rezultati skromni i daleko od iskazane zainteresovanosti mlađih. Od 3.625 prijavljenih, zaposleno je svega njih 500.

Navedeni podaci o zapošljavanju mlađih u sezoni 2008. godine, iako skromni, od strane Zavoda i NVO »Tvrđava« protumačeni su dvojako: kao dobar početak i kao podsticaj da se može i mora uraditi mnogo više, te da treba nastaviti projekat. Dodatni momenat za nastavak akcije predstavlja činjenica da je početkom godine stupio na snagu novi Zakon o zapošljavanju stranaca, čiji je cilj da uvede više reda u oblasti zapošljavanja, a čije su odredbe znatno restriktivnije u zapošljavanju stranaca, pa će samim tim poslodavci biti više motivisani da zapošljavaju domaću radnu snagu.

Odlučeno je da se projekat nastavi i proširi, kako u smislu obuhvata mlađih, tako i u pogledu broja institucija koje treba uključiti u akciju. Tako je praktično započeta druga faza realizacije projekta. Urađen je detaljan projektni zadatak kojim će ove godine biti obuhvaćeni maturanti, studenti i ostala populacija mlađih.

Projekat se ove godine realizuju pod pokroviteljstvom Vlade Crne Gore, a svoju podršku su dali i Ministarstvo prosvjetе i nauke i Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine, kao i kompanija M-tel. Medijski sponzori su RT CG i mjesecnik Index.

Razvoj samosvijesti i preuzimanje inicijative predstavlja jak motivacioni efekat koji mlade karakteriše da su dovoljno odrasli i zreli da se zaposle i zarade prve plate i honorare. Iskustva njihovih vršnjaka širom svijeta, koji su u boljoj finansijskoj situaciji, i koji nemaju materijalne potrebe za sezonskim radom, a koji uprkos tome u nevjerevatno velikom procentu rade na sezonskim poslovima u svojim državama, govore da je to pravi način samodokazivanja, preuzimanja odgovornosti, pomoći sebi i državi a isto tako i dragocjeno iskustvo. Motivacija u vidu nastavka zajedničkog druženja i tokom ljetnih mjeseci je isto tako važna i pokriva drugi aspekt njihovih trenutnih razmišljanja. Studentska populacija sa velikim oduševljenjem je reagovala i na naša prva istraživanja koja su se odnosila na potencijalnu zainteresovanost studenata za sezonski rad. Razlozi za to su mnogostruki. Ovi mlađi ljudi žele da pomognu prije svega sebi a zatim i svojim porodicama jer će kroz sezonski radnici angažman osloboditi porodicu značajnog troška koji slijedi nastavkom školovanja.

Istraživanja koja smo sproveli nam jasno govore da možemo računati i na određeni procenat studenata i mlađih ljudi koji su spremni da rade i tokom zimske turističke sezone, a to je veoma bitan podatak koji će nam u budućnosti u znatnoj mjeri pomoći da planiramo turističku sezonu (kako ljetnju tako i zimsku), po pitanju raspoložive sezonske radne snage. Lakše ćemo moći da uočimo i deficit i surplus određenih profila sezonske radne snage i na taj način, u sardinji sa državom, njenim institucijama i ustanovama i poslodavcima, organizujemo i određene kurseve i kratke obuke za deficitne vrste sezonskih poslova u organizaciji ZZZCG. Takvo raspoloženje smo primijetili kod poslodavaca jer žele da računaju na sigurnu i obučenu sezonsku radnu snagu koju bi u određenom procentu zadržali i kao trajnije rješenje i koji bi mogli biti primljeni da rade duži vremenski period, a možda i za stalno. Na taj način ćemo, osim povećanja standarda kod mlađih ljudi kroz njihov sezonski angažman, u određenoj mjeri smanjiti i procenat nezaposlenosti jer će zasigurno biti i onih koji će ovu vrstu posla prepoznati i kao neko svoje trajnije angažovanje i radno zaposlenje.

## KONTAKT:

**www.sezonskizaposli.me**  
**Call centar (068 740 740 i 068 743 743)**